

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

SG: 1848
02.04.2021

Nesecret

Nr. 138 / 06.03.2021

DOAMNEI SENATOR ANISIE MONICA - CRISTINA

STIMATĂ DOAMNĂ SENATOR,

Nr. 2200 / N.S.
Data 31.03.2021

24.02

Vă mulțumesc pentru interesul dumneavoastră față de activitatea Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MAMPS). Referitor la întrebarea dumneavoastră, având ca obiect "Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice", vă comunicăm următoarele:

Derularea Planului operațional de acțiuni pentru implementarea în perioada 2016 - 2020 a Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, s-a finalizat în decembrie 2020.

În prezent, Ministerul Muncii și Protecției Sociale pregătește desfășurarea procesului de monitorizare a rezultatelor atinse în anul 2020, urmând ca ulterior să realizeze evaluarea finală a implementării Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020.

Stadiul implementării Planului operațional de acțiuni al Strategiei naționale pentru perioada 2016 - 2019, acesta cuprinzând și evidențierea principalelor rezultate este prezentat anexat.

Este esențial ca identificarea și stabilirea obiectivelor prioritare ale viitoarei strategii naționale privind îmbătrânirea activă și protecția persoanelor vârstnice să aibă la bază evaluarea strategiei anterioare și, de asemenea, un studiu complex al contextului socio-economic actual, inclusiv o analiză a impactului socio-economic cauzat de pandemia Covid 19 asupra calității vieții persoanelor vârstnice.

România, asemenea celorlalte state membre, va trebui să își definească obiectivele naționale ca o contribuție la demersul comun european vizând implementarea recentului Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale.

De asemenea, viitoarea politică națională vizând îmbătrânirea activă va trebui să ia în considerare liniile directoare trasate de Comisia europeană în inițiativa privind îngrijirea pe termen lung, estimată a fi lansată în 2022, în vederea stabilirii unui cadru pentru politici de reformă pentru a ghida dezvoltarea unei îngrijiri durabile pe termen lung care să asigure acces mai bun la servicii de calitate pentru cei care au cea mai mare nevoie.

Precizăm, de asemenea, faptul că Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în parteneriat cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative, a elaborat draftul viitoarei *Strategii privind incluziunea socială și combaterea sărăciei 2021 - 2027*, aflată în proces de consultare publică. Prin adoptarea acestei strategii se îndeplinește condiția favorizantă accesării aferente cadrului financiar multianual 2021 - 2027.

Acest document strategic conține măsuri specifice vizând protecția socială a persoanelor vârstnice și îmbătrânirea activă. Strategia abordează măsurile de combatere a sărăciei, dreptul la asistență socială, accesul la servicii de interes public general, participarea socială și economică a grupurilor vulnerabile, din perspectiva respectării drepturilor omului și prevede inclusiv măsuri de redresare și reziliență în sistemul de servicii sociale în contextul pandemiei Covid-19 sau al altor situații speciale.

Primul obiectiv strategic vizează asigurarea unui trai decent pentru toți și combaterea situațiilor tranzitorii de sărăcie a resurselor pentru ca acestea să nu se transforme în probleme structurale de sărăcie și excluziune socială, prin asigurarea unor cantumuri adecvate ale veniturilor minime pentru o viață demnă și un trai decent, prin asigurarea dreptului la asistență socială minimă a locuitorilor din fiecare unitate administrativ - teritorială și la cantumuri adecvate ale beneficiilor de asistență socială și de asigurări sociale, ale salariilor, în contextul implementării agendei privind munca decentă, ale pensiilor într-un sistem sustenabil și prin dezvoltarea și concertarea unor măsuri economice, sociale și administrative care să contribuie la reducerea sărăciei și creșterea incluziunii sociale.

Pentru persoanele vârstnice sunt aplicabile următoarele măsuri prevăzute de Planul de acțiune aferent strategiei pentru perioada 2021 - 2027:

- elaborarea metodologiei utilizată de autoritățile administrației publice locale, de estimare anuală a numărului persoanelor vârstnice dependente care necesită sprijin pentru activitățile de bază ale vieții zilnice, nu primesc ajutor din partea îngrijitorilor informali și voluntari și trăiesc în sărăcie/au venituri sub cantumul indemnizației minime de pensionari;
- asigurarea creșterii constante a veniturilor mici, inclusiv, indemnizații pentru persoane vârstnice dependente și persoane cu dizabilități, ajutoarelor sociale pentru alte grupuri vulnerabile sau defavorizate;
- creșterea sustenabilă a pensiei;
- creșterea indemnizației sociale pentru pensionari, prin creșterea indemnizației sociale pentru pensionari la nivelul pragului de sărăcie relativă/nivelul coșului minim lunar de consum;
- administrare adecvată a sistemului de pensii publice.

Al doilea obiectiv strategic are în vedere investițiile sociale, intervenții directe asupra principalelor cauze de transmitere a sărăciei pe mai multe generații, în scopul asigurării educației

și formării eficiente, echitabile și incluzive și ocupării depline, echitabilă și incluzivă în contextul promovării creșterii economice competitive. Una dintre măsuri dedicate și persoanelor vârstnice este creșterea nivelului de competențe digitale și folosirea Internetului în rândul populației în general și a categoriilor defavorizate în special, precum și în mediul rural; pentru persoanele vârstnice, țintă propusă este de 100.000.

Al treilea obiectiv strategic are în vedere modernizarea sistemului de protecție socială care presupune investiții și reforme pentru un sistem de sănătate mai eficace, mai accesibil și mai rezilient, locuințe și servicii de bază adecvate, sigure, într-un mediu sănătos și la prețuri accesibile: servicii sociale integrate, orientate spre promovarea unui trai independent în comunitate prin dezvoltarea serviciilor sociale adresate grupurilor vulnerabile concomitent cu creșterea accesului acestora la alte servicii de interes public general; consolidarea dezvoltării rețelei de servicii sociale la nivel local; dezvoltarea și/sau consolidarea abordării integrate a intervenției și a modului de furnizare a serviciilor publice la nivel comunitar; eliminarea/diminuarea discriminării grupurilor vulnerabile; promovarea incluziunii sociale în zonele rurale și urbane marginalizate.

Aceste măsuri sunt aplicabile și persoanelor vârstnice, în mod special:

- creșterea fondului de locuințe sociale prin dezvoltarea mecanismelor complementare pentru diminuarea deficitului în domeniul locuirii prin creșterea fondului imobiliar public, inclusiv locuințe protejate pentru persoane vârstnice;
- elaborarea la nivel național a unui set de criterii de acordare a locuințelor sociale cu prioritate pentru grupuri vulnerabile cu venituri reduse sau aflate în situații de urgență (de ex. persoane vârstnice în situații de dependență sau evacuate);
- dezvoltarea serviciilor sociale destinate cu precădere persoanelor vârstnice singure sau dependente care au ca obiectiv asigurarea îmbătrânirii active și egalitatea de șanse prin:
 - a) consolidarea serviciilor care vizează încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea izolării și a instituționalizării;
 - b) dezvoltarea rețelei serviciilor de îngrijire la domiciliu și/sau în comunitate, inclusiv prin unități mobile de îngrijire și subvenționarea costurilor îngrijirii și serviciilor conexe pentru persoanele vârstnice singure;
 - c) dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu (ILD) pentru persoane vârstnice singure și/sau dependente, prin programe finanțate din fonduri europene;
 - d) dezvoltarea de locuințe protejate pentru vârstnici;
 - e) call-centere de urgență, dar și pentru consiliere;
 - f) dezvoltarea teleasistenței sociale prin utilizarea dispozitivelor electronice, comunicării online, dispozitivelor asistive de tip brățări și a altor tehnologii asistive, aplicații electronice etc.

g) formarea specialiștilor ce lucrează cu persoane vârstnice;

h) adaptarea, amenajarea și dotarea minimală a locuințelor persoanelor varstnice aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, în funcție de nevoile acestora pentru a preveni riscul de cădere și de pierdere a autonomiei functionale, achiziționarea de echipamente asistive;

- implementarea de programe de intervenție menite să reducă gradul de marginalizare precum:

a) continuarea implementării de programe care furnizează servicii integrate în domenii precum: educație, sănătate, ocupare, locuire, servicii sociale;

b) extinderea proiectului privind înființarea servicii comunitare integrate la nivelul tuturor comunităților marginalizate (estimare 700 comunități) și extinderea echipelor comunitare integrate;

c) asigurarea salariului personalului de specialitate de la nivelul serviciului public de asistență socială (asistent social/tehnician asistență socială), decontarea cheltuielilor specialiștilor legate de transportul în zonele rurale, dezvoltarea unui sistem comprehensiv de monitorizare a fiecărui caz în parte, microgranturi pentru echipele comunitare integrate pentru funcționarea serviciului de asistență comunitară, implementarea unor proiecte dedicate și împreună cu grupurile vulnerabile, implementarea unor pachete de măsuri personalizate de sprijin etc.

Al patrulea obiectiv strategic are în vedere îmbunătățirea capacității administrative pentru coordonarea acestor măsuri, pentru consolidarea capacității instituționale a autorităților și instituțiilor din sectorul muncă și protecție socială, inclusiv prin creșterea capacității instituționale a serviciilor de asistență socială prin racordarea la tehnologia digitală, consolidarea și optimizarea sistemului electronic de acordare a asistenței sociale.

Grupul de lucru interinstituțional care a supervizat elaborarea strategiei, a avut reprezentanți din cadrul direcțiilor din cadrul Ministerul Muncii și Protecției Sociale, instituțiilor din subordinea/coordonarea acestuia și din partea altor instituții cu atribuții în domeniul incluziunii sociale. Solicitarea a fost de a fi desemnate persoane implicate în elaborarea și implementarea strategiilor sectoriale, tocmai pentru a asigura complementaritatea dintre strategia națională de incluziune socială și strategiile sectoriale. Potrivit prevederilor *Legii asistenței sociale nr. 292/2011*, armonizarea politicilor destinate cunoașterii, prevenirii și combaterii situațiilor care determină sărăcia și riscul de excluziune socială se realizează în cadrul mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, constituit conform legii, cu participarea autorităților administrației publice centrale și locale și a reprezentanților organizațiilor societății civile.

Principala resursă financiară pentru implementarea acesteia o reprezintă fondurile europene.

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Nesecret

Ministerul Muncii și Protecției Sociale depune eforturi pentru asigurarea și eficientizarea implementării măsurilor de reducere a sărăciei și excluziunii sociale, inclusiv prin dezvoltarea unor acțiuni integrate, precum și prin stabilirea unor intervenții prioritare în cadrul Programului Național de Redresare și Reziliență vizând dezvoltarea infrastructurii sociale de îngrijire rezilientă pentru vârstnici și alte persoane vulnerabile. Această propunere de intervenție prioritară are la bază crearea unei politici de reformă privind sistemul de servicii sociale de îngrijire de lungă durată acoperitor, rezilient și de calitate prin măsuri de intervenție, precum:

- reabilitarea, consolidarea (inclusiv seismică), modernizarea, extinderea sau reconstrucția și dotarea căminelor publice pentru persoane vârstnice care funcționează în baza standardului minim de calitate (clasa a III-a de calitate);
- construirea, dotarea și asigurarea funcționării unor centre pentru persoane vârstnice, furnizate la nivel județean pe baza unor prototipuri de centre rezidențiale pentru vârstnici;
- revizuirea standardelor minime de calitate și de cost, respectiv elaborarea indicatorilor de performanță pentru clasele de calitate I și II ale serviciilor sociale de îngrijire a vârstnicilor;
- acoperirea cu servicii sociale și servicii integrate a întregului teritoriu național, pentru toate grupurile vulnerabile, într-o abordare de tip welfare mix (public - privat) cu focus egal asupra serviciilor de îngrijire de lungă durată și a celor de sprijin pentru incluziune socio - economică și viață independentă.

Cu deosebită considerație, permiteți-mi să rămânem în contact pentru informarea dvs. asupra activităților și inițiativelor noastre.

SECRETAR DE STAT

CĂTĂLIŢĂ POBOC

**Planului operațional de acțiuni pentru implementarea, în perioada 2016-2020,
a Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015-2020**
perioada de monitorizare 2016 – 2019

Prin Ordinul MMJS nr. 282 din 28.02.2017 și Ordinul nr. MMJS 1792 din 11 octombrie 2017 a fost activat mecanismul de monitorizare și evaluare integrată a Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice și a planului de acțiune. Instituțiile responsabile de implementarea strategiei au desemnat reprezentanți în comitetele interministeriale constituite la nivel de secretar de stat și de experți tehnici.

Obiective specifice	Direcții de acțiune/ măsuri	Termen	Rezultate	Surse de finanțare	Instituții responsabile	Stadiu implementare
1.1 Consolidarea sistemului de protecție socială pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice	1.1.1. Instituirea unui program de sprijin pentru populația vârstnică lipsită de venituri, în special din mediul rural, care nu este acoperită de sistemele de asigurări sociale, prin acordarea unui beneficiu universal de asistență socială (VMI)	2018	Act/ acte normative modificate și aprobate Persoanele vârstnice neacoperite de sistemele de asigurări sociale sunt susținute prin acordarea unui beneficiu universal de asistență socială (venitul minim de incluziune)	- Buget de stat pentru acordarea beneficiului și cheltuielile administrative ale sistemului	MMJS MFP ANPIS	A fost elaborată Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune cu completările și modificările ulterioare.
1.2. Modificări de resurse umane pentru o mai bună integrare a lucrătorilor vârstnici	1.2.1. Extinderea informațiilor cuprinse în baza de date a contribuabililor la asigurările sociale, incluzând vârsta, istoricul contribuțiilor acestora, pentru a permite identificarea persoanelor cu risc ridicat de îmbolnăvire, de sărăcie sau risc de a apela la o formă de pensionare înainte de împlinirea vârstei limită de pensionare sau a stagiului complet de cotizare, prin: -elaborarea, în parteneriat cu Ministerul Sănătății, a actelor normative care stau la baza extinderii programelor informatice utilizate. -elaborarea, în parteneriat cu Ministerul Sănătății și utilizarea unui program informatic care să	2018 -2020	Act/ acte normative modificate și aprobate. Un sistem informatic integrat creat și funcțional, incluzând un număr de indicatori statistici privind persoanele cu risc ridicat de a apela la o formă de pensionare înainte de împlinirea vârstei limită de pensionare sau a stagiului complet de cotizare Rapoarte statistice anuale privind persoanele cu risc ridicat de a apela la o formă de pensionare înainte de împlinirea vârstei limită de pensionare sau a stagiului complet de cotizare, sunt întocmite la nivel județean și	-Buget de stat - Bugetul asigurărilor pentru șomaj, -Fonduri europene structurale și de investiții (FESI) -pentru realizarea sistemului informatic	MMJS CNPP ANOFM MFP MS MCSI INS	CNPP a beneficiat de fonduri structurale nerambursabile pentru dezvoltarea unui sistem informatic integrat de evidență contribuabili și beneficiari ai sistemului public de pensii (ORIZONT, – POS CCE – SMIS 14430, perioada de implementare: 10.03.2011 – 13.03.2013), precum și pentru dezvoltarea unui sistem informatic folosit la schimbul de date interinstituțional (DIAFIX– PODCA - SMIS 26911, perioada de implementare: 12.04.2011 – 11.07.2012), în cadrul cărui, în grupul țintă al instituțiilor cu care se face schimbul de date sunt ANAF, CNAS, ANPIS, etc).

	extindă informațiile existente și să permită interoperabilitatea bazelor de date ale MS, CNPP, ANOFM		național			
	1.2.2. Modificarea și completarea legislației muncii și a legislației funcționarilor publici astfel încât să fie încurajată continuarea activității la cererea persoanei și cu acceptul angajatorului, până la data la care acestea vor opta pentru pensionare, precum și să fie permisă flexibilizarea/ajustarea programului de lucru al angajaților vârstnici	2018 - 2020	Act/ acte normative modificate și aprobate. Creșterea numărului persoanelor vârstnice care vor rămâne pe piața muncii după împlinirea vârstei legale de pensionare; Creșterea numărului de angajați vârstnici care beneficiază de program de lucru flexibil/ajustat		MMJS MDRAP ANFP	Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu modificările aduse prin Legea nr. 156/2018 a reglementat continuarea activității la cererea funcționarilor publici, după data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare în perioada 06.07.2018 - 04.07.2019. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ cu modificările și completările ulterioare reglementează continuarea activității la cererea funcționarilor publici după data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare începând cu 05.07.2019.
	1.2.3. Introducerea consilierii pre-pensionare pentru persoanele/grupurile de angajați care își manifestă intenția de pensionare, care să fie oferită prin compartimentele înființate în cadrul CNPP și al structurilor teritoriale	2016-2020	Minim 150 de angajați ai CNPP și caselor teritoriale de pensii beneficiază de formare profesională în vederea furnizării de servicii de consiliere pre-pensionare, -50 de compartimente care oferă consiliere pre-pensionare, înființate -Consilierea tuturor persoanelor vârstnice care solicită servicii de consiliere pre-pensionare		CNPP	Întrucât toate demersurile inițiate de CNPP în vederea obținerii suplimentării numărului de personal, privind înființarea a 50 de compartimente care să ofere consiliere pre-pensionare, au rămas fără rezultat la nivelul MMPS, în perioada 2016-2019, solicitările persoanelor care au fost interesate de consiliere în privința îndeplinirii condițiilor de pensionare au fost soluționate în cadrul programului de audiențe de la casele teritoriale de pensii.
	1.2.4. Îmbunătățirea sistemului informatic și a bazei de date privind funcționarii publici, în vederea monitorizării și planificării forței de muncă din	2018	O bază de date funcțională, completată cu informațiile menționate Elaborarea de analize și evaluări privind resursele	-Buger de stat -Fonduri europene structurale și	ANFP MMJS INS	Începând cu 2011, baza de date privind evidența națională a funcțiilor publice și a funcționarilor publici a fost întocmită și administrată de ANFP conform HG 553/2009 privind stabilirea unor măsuri

	serviciile publice pe baza unor criterii relevante, inclusiv vârsta.		umane, evoluția angajabilității persoanelor vârstnice, condițiile de muncă, situațiile de discriminare etc. elaborate în baza informațiilor luate din baza de date	de investiții (FESI)		ca privire la evidența funcțiilor publice și a funcționarilor publici. Astfel, baza de date conține informații referitoare la: numele și prenumele funcționarilor publici, funcția pe care o dețin, CNP, denumirea autorității și instituției publice precum și a structurii organizatorice în care sunt încadrați, modalitatea de ocupare a funcției publice. Pe baza CNP se pot extrage informații referitoare la vârstă și genul funcționarilor publici. La acest moment, evidența națională a funcțiilor publice și funcționarilor publici nu conține informații referitoare la anumite categorii de persoane/vârstă (de exemplu: persoane vârstnice, beneficiari ai sistemului de pensii publice sau persoane aflate în situații de discriminare) și nici la anumite condiții specifice de muncă sau de desfășurare a activităților.
	1.2.5. Integrarea programelor de voluntariat în politicile de resurse umane din instituțiile publice.	2018 - 2020	Dezvoltarea a minim 3 proiecte naționale de atragere a voluntarilor persoane vârstnice în instituțiile publice. Creșterea numărului de instituții publice (la minim 100) care utilizează voluntari persoane vârstnice, pentru activitățile derulate; Minimum 20 % voluntari vârstnici din totalul voluntarilor care activează în programele și proiectele implementate în instituțiile publice Corelare cu măsurile incluse în Pachetul Anti-sărăcie	- Buget de stat - Bugete locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS MENCs MC UAT MTS	
	1.2.6. Stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a	2018 - 2020	Număr de persoane încadrate ca urmare a accesării măsurilor	-Bugețul asigurărilor	MMJS ANOFM	În anul 2018 au fost ocupate, prin acordarea de subvenții angajatorilor,

	persoanelor vârstnice, în conformitate cu Legea 76/2002, cu modificările și completările ulterioare.		active de stimulare a ocupării; persoane peste 45 de ani /persoane care în termen de cinci ani de la data angajării îndeplinesc, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă : 10000/an.	pentru șomaj -Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)		23.008 de persoane cu vârsta de peste 45 de ani și 505 persoane care, în termen de 5 ani de la data angajării, îndeplineau, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limită de vârstă. În anul 2019 au fost ocupate, prin acordarea de subvenții angajatorilor, 28.822 persoane cu vârsta de peste 45 de ani și 748 persoane care, în termen de 5 ani de la data angajării, îndeplineau, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limită de vârstă.
1.3 Crearea de locuri de muncă favorabile vârstnicilor, inclusiv persoanelor vârstnice cu dizabilități	1.3.1. Organizarea de campanii de conștientizare cu privire la adaptarea rezonabilă a locurilor de muncă ocupate de persoanele vârstnice și de persoanele cu alte tipuri de limitări funcționale, astfel încât să fie posibilă menținerea acestora în activitate, precum și asigurarea productivității muncii lor	2018 - 2020	42 campanii județene 2 campanii naționale de informare și consiliere în vederea adaptării rezonabile a locurilor de muncă	- Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS ANPD ANPIS	
	1.3.2. Încurajarea întreprinderilor sociale de a angaja persoane vârstnice, prin subvenționarea a 10% din salariul lunar, pe o perioadă de 1 an (raportat la câștigul salarial mediu brut pe economie în anul 2015) (INS)	2018 - 2020	1000 persoane vârstnice (60+) angajate în SES	-Bugetul de stat - Bugetul asigurărilor pentru șomaj	MMJS ANPD ANOFM	
	1.3.3. Furnizarea de servicii personalizate de consiliere și orientare în carieră sau de mediere pentru lucrătorii/persoanele vârstnice aflate în căutarea unui loc de muncă, conform nevoilor specifice ale acestui grup	2018 - 2020	Minimum 10000 persoane cu vârsta 50+ beneficiare ale serviciilor personalizate de consiliere și orientare în carieră sau de mediere		ANOFM	În perioada ianuarie-decembrie 2018 au beneficiat de servicii personalizate de consiliere și orientare în carieră sau de mediere 43.388 de persoane peste 55 de ani. În perioada ianuarie – decembrie 2019 au beneficiat de servicii personalizate de consiliere și orientare în carieră 47.572 de persoane peste 55 de ani.

1.4 îmbunătățirea abilităților, promovarea ocupării pe piața muncii în scopul încurajării vieții independente a persoanelor vârstnice	1.4.1. Organizarea de programe de formare profesională (calificare/ recalificare, specializare/ perfecționare) pentru persoanele vârstnice, în vederea dobândirii unor competențe noi sau îmbunătățirea celor existente	2018 - 2020	Minimum 42 programe de formare profesională/an adresate inclusiv persoanelor vârstnice organizate (minim 1/județ); Minimum 10000 persoane vârstnice au urmat programe de formare profesională /an	-Bugetul asigurărilor pentru șomaj - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS ANOFM	În perioada ianuarie-decembrie 2018 au fost organizate 1.237 de programe de formare profesională cu finanțare din BAS, iar în 2019 - 1.121 de programe de formare la care sunt cuprinse și persoane vârstnice. ANOFM nu organizează programe de formare profesională, separat doar pentru persoane vârstnice. În 2018 - 1.466 de persoane cu vârsta mai mare de 55 de ani, participante la programe de formare profesională organizate cu finanțare din BAS În 2019 - 1.671 de persoane cu vârsta mai mare de 55 de ani, participante la programe de formare profesională organizate cu finanțare din BAS
	1.4.2. Evaluarea în centre autorizate a competențelor profesionale dobândite de persoanele vârstnice 60+ în sistem nonformal sau informal, la cererea persoanelor vârstnice, în vederea creșterii posibilităților de angajare a acestora	2018 - 2020	Minim 50 persoane vârstnice (60+) /an și-au evaluat competențele dobândite în sistem nonformal și informal.	- Bugetul de stat - Bugetul asigurărilor pentru șomaj, - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS ANOFM ANC	În 2018 - 3 persoane participante la evaluare și certificare a competențelor dobândite în sistem nonformal și informal cu finanțare din BAS În 2019 - 4 persoane participante la evaluare și certificare a competențelor dobândite în sistem nonformal și informal cu finanțare din BAS
	1.4.3. Informarea și consilierea persoanelor vârstnice despre furnizarea de programe de formare, în principal pe teme privind tehnologia informației și comunicării (TIC), cunoștințe generale în domeniul sănătății	2018 - 2020	Minimum 2000 persoane vârstnice beneficiare ale proiectelor și programelor de consiliere și informare; Minimum 800 persoane vârstnice au obținut certificate de absolvire în urma programelor implementate	- Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS MS MENCs ANOFM	În perioada ianuarie-decembrie 2018, 113 persoane cu vârsta mai mare de 55 ani au beneficiat de cursuri de formare profesională în domeniul (TIC) - ANOFM În perioada ianuarie - decembrie 2019, 147 persoane cu vârsta mai mare de 55 ani au beneficiat de cursuri de formare profesională în domeniul (TIC) - ANOFM Ministerul Sănătății se preocupă prin rețeaua națională de promovare a sănătății și educație pentru sănătate și de creșterea rolului serviciilor preventive din cadrul sistemului de sănătate și al nivelului de educație pentru sănătate al populației în

						<p>vederea adoptării comportamentelor sănătoase.</p> <p>Principalele arii de intervenție în promovarea sănătății și a educației pentru sănătate pentru prevenirea și combaterea obezității și sedentarismului, care sunt factori favorizanți pentru diabetul zaharat, sunt reprezentate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea și implementarea de programe de promovare a sănătății și campanii de informare-educare-comunicare (IEC), de interes național și local; - identificarea și elaborarea de programe specifice de educație pentru sănătate și pentru adoptarea unui stil de viață sănătos la nivelul diferitelor comunități; - dezvoltarea și implementarea de programe de asistență medicală comunitară <p>În cadrul Campaniei desfășurate în cursul anului 2018 cu ocazia celebrării la nivel național a zile de 1 octombrie Ziua Internațională a vârstnicilor, au fost derulate în 40 de județe campanii IEC de marcarea a acestei zile sub sloganul "Înaintarea în vârstă nu diminuează sub nicio formă demnitatea și drepturile fiecăruia dintre noi". Au fost informate peste 20.000 de persoane</p>
	1.4.4. Dezvoltarea serviciilor de informare, consiliere și mediere pentru persoanele vârstnice în legătură cu accesul la servicii și bunuri în comunitate	2018 - 2020	Minimum 70 și până la 350 de comunități din mediul rural și urban dispun de servicii integrate de consiliere, suport, mediere pentru accesul persoanelor vârstnice la bunuri și servicii, în comunitate	- Buget de stat. -Bugete locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS UAT	<ul style="list-style-type: none"> - elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre de guvern pentru modificarea H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal cu modificările și completările ulterioare, - implementarea proiectului finanțat prin POCU 2014-2020 privind crearea și pilotarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale, în parteneriat cu MS și MEN -semnarea Ordinului comun MMJS/

						MS/MEN nr. 393 /630/4236 din 13 martie 2017 pentru aprobarea protocolului de colaborare în vederea implementării serviciilor comunitare integrate necesare prevenirii excluziunii sociale și combaterii sărăciei
	1.4.5. Creșterea accesului persoanelor vârstnice la servicii de bază în comunitate, accesibile, disponibile și cu un cost rezonabil	2018 - 2020	<p>Minimum 42 programe județene de accesibilizare (fizică, financiară, informațională) a serviciilor pentru persoanele vârstnice</p> <p>Numărul serviciilor comunitare pentru persoanele vârstnice este cu 20% mai mare la 30 decembrie 2018 față de 1.09.2016</p> <p>Corelare cu măsurile incluse în Pachetul Anti-sărăcie și cu măsurile de dezvoltare a serviciilor de îngrijire și asistență pentru persoanele vârstnice, incluse în Strategia națională de incluziune socială</p>	- Buget de stat, - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS UAT	-implementarea proiectului finanțat prin POCU 2014-2020 privind crearea și pilotarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale, în parteneriat cu MS și MEN - semnarea Ordinului comun MMJS/MS/MEN nr. 393 /630/4236 din 13 martie 2017 pentru aprobarea protocolului de colaborare în vederea implementării serviciilor comunitare integrate necesare prevenirii excluziunii sociale și combaterii sărăciei
2.1 Accentuarea imaginii pozitive a populației vârstnice, promovarea participării acesteia în societate și a incluziunii sale sociale	2.1.1. Înființarea în cadrul direcției cu atribuții în domeniul serviciilor sociale din MMFSPV a unui compartiment de politici și programe în domeniul îmbătrânirii active, cu rol de reglementare, coordonare, planificare și sprijinire a promovării conceptului de îmbătrânire activă	2016-2020	<p>Un compartiment de politici și programe în domeniul îmbătrânirii active înființat în cadrul MMFSPV</p> <p>Minim 2 persoane activează în acest compartiment</p>	-	MMJS	- au fost incluse în ROF-ul MMJS atribuțiile legate de reglementarea, coordonarea, planificarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și măsurilor din domeniul îmbătrânirii active, inclusiv al îngrijirii de lungă durată, ca responsabilități ale direcției cu atribuții în domeniul serviciilor sociale (H.G. nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea MMJS cu modificările și completările ulterioare)
	2.1.2 Elaborarea unui curriculum pentru consilierea individuală și/sau de grup a populației vârstnice și a unui plan pentru identificarea grupurilor de persoane vârstnice care se confruntă cu	2018 - 2020	<p>Un curriculum și o metodologie elaborate și aprobate prin ordin MMFSPV</p> <p>Minim 1000 persoane de la nivelul SPAS instruite/</p>	- Buget de stat - Bugete locale - Fonduri europene structurale și	MMJS MDRAP UAT	- se are în vedere dezvoltarea metodelor în cadrul proiectului privind crearea și pilotarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale, în parteneriat cu MS și MEN, finanțat prin POCU 2014-2020

	cel mai mare risc de singurătate, excludere socială și/sau depresie. Dezvoltarea de programe privind instruirea personalului din serviciile publice de asistență socială de la nivelul primăriilor cu privire la utilitatea celor două instrumente (<i>curriculum și plan</i>)		formate	de investiții (FESI)		
	2.1.3. Dezvoltarea de programe de promovare a participării și implicării persoanelor vârstnice în activități culturale, sociale și sportive organizate la nivelul comunității, la nivel județean sau național	2017 - 2020	Minim 42 programe de acest tip dezvoltate (1 pe județ) Minim 2000 persoane vârstnice participante la programele menționate	- Bugete locale; - Buget de stat; - Bugetele entităților private, inclusiv ONG-uri, - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS MS MTS UAT	- Programul de finanțare prin MMJS (în anul 2018, suma alocată a fost în cuantum de 1.672.000 lei, fiind direcționată către organizațiile reprezentative ce fac parte din Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice, în vederea sprijinirii activităților ocazionate de sărbătorirea Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice (în baza Legii nr. 363/2003), în anul 2017, suma alocată a fost în cuantum de 1.631 de mii lei - Propunerile MMJS pentru Memorandumul programului "România în mișcare", se regăsesse parțial în Programului național de utilitate publică "România în mișcare" aprobat prin Ordin MTS Nr. 445/2018 din 8 iunie 2018.
	2.1.4. Promovarea voluntariatului în rândul persoanelor vârstnice, prin: - dezvoltarea de programe și proiecte care să fie implementate de instituții publice și private, ONG-uri, destinate promovării și susținerii voluntariatului în rândul persoanelor vârstnice, - înființarea de centre la nivelul comunității pentru promovarea voluntariatului și coordonarea	2018 - 2020	Minim 42 proiecte elaborate și implementate în acest sens Minim 42 centre înființate în acest sens, sau care promovează voluntariatul în rândul persoanelor vârstnice	- Bugete locale - Bugete angajatori - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS MC UAT MTS	- Includerea în cererea de solicitare de subvenții în baza Legii nr. 34/1998, fișa tehnică a UAS, pct.7 – a unei mențiuni speciale vizând voluntarii persoane vârstnice; - Contribuția MMJS la Ghidul apelului de proiecte "Bunicii comunității - Servicii sociale și socio-medicale pentru persoane vârstnice" lansat de Autoritatea de Management pentru Programul Operational Capital Uman din cadrul

<p>2.1.5. - proiecte de informare a populației vârstnice privind beneficiile voluntariatului</p> <p>2.1.5. Îmbunătățirea comunicării privind disponibilitatea serviciilor și a facilității accesului la servicii adresate persoanelor vârstnice</p>	<p>2018 -</p> <p>2020</p>	<p>Campanii publice de informare prin mass media organizate la nivel național</p> <p>Fonduri de investiții structurale și (FESD)</p>	<p>MMJS</p> <p>UAT</p>	<p>- Actualizarea și dezvoltarea portalului cuprinzând harta furnizorilor și a serviciilor sociale la nivel național;</p> <p>- actualizarea lunară a Registrului electronic unic al furnizorilor și serviciilor sociale;</p> <p>- includerea în ROF SPAS a obligăției UAT prin SPAS de a asigura informarea populației cu privire la serviciile publice de interes local;</p> <p>MMJS</p> <p>UAT</p>	
<p>2.1.6. Asigurarea unei mai bune documentări și diseminări prin canale mass-media și instrumente TIC a interfațurilor "reșic" între cetățeni și instituții în vederea sporirii încrederii în instituțiile publice și a conștientizării privind serviciile disponibile</p>	<p>2018 -</p> <p>2020</p>	<p>Scaunul de informare și Campanii publice de informare prin mass media, sunt organizate anual la nivel județean</p> <p>Fonduri europene structurale și (FESD)</p>	<p>MMJS</p> <p>UAT</p>	<p>- Implementarea proiectului finanțat prin POCU 2014-2020 privind crearea și pilotarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluderii sociale, în parteneriat cu MS și MEN</p> <p>- Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre de guvern pentru modificarea H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea reglementărilor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurilor orientative de personal cu modificările și completările ulterioare – este prevăzută obligația SPAS de a publica pe site informații inclusiv pentru promovarea drepturilor persoanelor și asigurarea unei imagini pozitive a persoanelor vulnerabile, serviciile disponibile, etc.</p>	
<p>2.1.7. Incluzerea reprezentanților persoanelor vârstnice în comitetele și organele decizionale locale, atât formale cât și informale, în vederea înlăturii rolului și</p>	<p>2018 -</p> <p>2020</p>	<p>Minimum 42 grupuri de reprezentanți locali</p> <p>Minimum 84 grupuri de suport pentru persoane vârstnice, sunt organizate la nivel național</p>	<p>MMJS</p> <p>MDRAP</p>		

	pozițiilor lor în cadrul comunităților					
	2.1.8. Asigurarea includerii unor mecanisme deschise și sensibile pentru reclamații și plângeri în configurația instituțională a serviciilor sociale.	2018 – 2020	Modificare acte normative/ proceduri interne de lucru		ANPIS MMJS UAT MDRAP	<p>- în anul 2017, în ROF SPAS s-a inclus obligația să comunice sau, după caz, să pună la dispoziția instituțiilor/structurilor cu atribuții în monitorizarea și controlul respectării drepturilor omului, în monitorizarea utilizării procedurilor de prevenire și combatere a oricăror forme de tratament abuziv, neglijent, degradant asupra beneficiarilor serviciilor sociale și, după caz, instituțiilor/structurilor cu atribuții privind prevenirea torturii informațiile solicitate, acordându-le sprijin în realizarea vizitelor de monitorizare, în condițiile legii;</p> <p>- Prin Legea 19/2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice au fost revizuite și art.29-34 din Legea nr.17/2000.</p> <p>- Implementarea proiectului - Evaluarea funcționării și eficacității serviciilor sociale, prin Programul de Suport Reforma Structurală, cu finanțare europeană</p> <p>Obiectiv general: Îmbunătățirea calității serviciilor sociale prin dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare al calității și eficienței serviciilor sociale.</p> <p>Obiective specifice:</p> <p>-adoptarea unui set de indicatori calitativi prin care MMJS să monitorizeze și să evalueze serviciile sociale la nivel național;</p> <p>-implementarea unui exercițiu practic de evaluare</p> <p>-utilizarea unor metode efective și a unor</p>

						<p>proceduri vizând colectarea datelor privind acești indicatori prin crearea instrumentelor;</p> <p>-îmbunătățirea capacității profesionale a experților MMJS de a-și îndeplini responsabilitățile legate de procesul de monitorizare și evaluare.</p> <p>Unul dintre indicatori măsoară nivelul de evaluare a satisfacției beneficiarilor. Rezultatele vor fi analizate din perspectiva revizuirii standardelor minime de calitate/ a modalităților de verificare sistematică a respectării acestora.</p>
2.1.9. Asigurarea faptului că vocele persoanelor vârstnice sunt auzite, prin acorduri instituționale formale și cooperarea cu alte grupuri, care dispun de mai multe resurse, precum organizațiile neguvernamentale sau cultele recunoscute de lege, care pot ajuta prin oferirea de know-how, suport juridic, stabilitate, un loc de întâlnire regulat, etc. și care, în sens mai general, le pot sprijini să se organizeze în grupuri de acțiune	2018 - 2020	<p>Stabilirea unor protocoale și acorduri de cooperare între actorii publici și cei ai societății civile, care pot sprijini participarea socială, civică și reprezentarea persoanelor vârstnice în comunitate</p> <p>Creșterea cu 20% a numărului de organizații care susțin demersuri și proiecte de sprijin pentru persoanele vârstnice în comunitate, în raport cu anul 2015</p>		MDRAP MMJS		
2.1.10. Facilitarea accesului populației vârstnice la programele de sănătate publică și îngrijirea sănătății, prin: - cartografierea serviciilor medicale, sociale, integrate, destinate persoanelor vârstnice - realizarea de campanii de informare a populației vârstnice privind promovarea unui stil de viață sănătos și prevenirea îmbolnăvirilor în cadrul	2017 - 2020	<p>Minim 2 campanii locale și/sau naționale, de informare a populației vârstnice privind promovarea unui stil de viață sănătos și prevenirea îmbolnăvirilor</p> <p>Minim 500.000 persoane vârstnice informate prin aceste campanii</p> <p>Minim 2 cercetări și analize</p>	<p>-Bugete locale -Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)</p>	MMJS MS UAT CNAS	<p>-actualizarea și dezvoltarea portalului cuprinzând harta furnizorilor și a serviciilor sociale la nivel național;</p> <p>- furnizarea de servicii de recuperare medicală la nivel național, în regim de spitalizare în sanatorii/secții sanatoriale pentru adulți și copii, prevenții cu sau fără personalitate juridică, inclusiv furnizori constituiți potrivit prevederilor Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care sunt avizate de Ministerul Sănătății</p>	

	<p>Programului național de evaluare și promovare a sănătății și educației pentru sănătate, Programului Național de sănătate mintală, cu implicarea Serviciilor Publice de Asistență Socială</p> <p>- realizarea de cercetări și analize sociologice pe această temă.</p>		<p>sociologice realizate pe această temă.</p> <p>Servicii medicale și sociale cartografiate la nivel național</p>			<p>ca sanatorii balneare ori au în structura avizată de Ministerul Sănătății secții sanatoriale balneare.</p> <p>Ministerul Sănătății organizează și finanțează anual în cadrul programelor naționale de sănătate, conform OMS 377/2017 privind aprobarea Normelor tehnice a programelor naționale de sănătate publică pentru anii 2017 – 2018, cu modificările și completările ulterioare, Subprogramul național V.1 de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate, coordonat metodologic de Institutul Național de Sănătate Publică și implementat prin rețeaua națională de promovare a sănătății și educație pentru sănătate</p> <p>Studii și cercetări prin Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie Ana Aslan:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Studiul criteriilor de apreciere a vârstei biologice (elaborarea unor biomarkeri antropometrici ai îmbatrânirii); □ Studiul particularităților clinice, evolutive și terapeutice ale diferitelor entități din patologia geriatică; □ Biochimia stresului oxidativ și rolul sistemelor antioxidante și a reactanților de fază acută în îmbatrânire și în patologia asociată; □ Explorarea metabolismului lipidic: studii privind lipidele, lipoproteinele și apolipoproteinele plasmatice în îmbatrânire și patologie; □ Mecanisme celulare și moleculare ale îmbatrânirii musculare; □ Studiul procesului de îmbatrânire pe sisteme celulare in vitro; □ Cercetări asupra mecanismelor imunosenescenței normale și patologice;
2.1.11. Realizarea unui studiu pilot de cercetare a posibilității și oportunității adoptării de	2018	Un studiu/ cercetare sociologică pilot la nivel local și central pe această temă.	- Buget de stat (cofinanțare)	MMJS INS	Proiect finalizat MMJS a implementat în cooperare cu UNECE Unitatea pentru populație și cu	

	către România și colectării de date la nivel local în vederea calculării Indicelui Îmbătrânirii Active (Active Aging Index) ¹		realizat în parteneriat cu INS care va avea exclusiv rol de colaborare din punct de vedere metodologic Menționarea MMFPSPV/ României în documentele europene aferente Indicelui Îmbătrânirii Active	- Fonduri POCU 2014-2020		Institutul Național de Statistică un studiu-pilot privind calcularea Indicelui de Îmbătrânire Activă (Active Aging Index - AAI) în România la nivel regional, în perioada februarie – mai 2019.
	2.1.12. Realizarea unor studii anuale pentru a monitoriza aspectele sociale, comportamentale și biomedicale ale îmbătrânirii și participarea la Studiul internațional privind sănătatea, îmbătrânirea și pensionarea în Europa (SHARE).	2018 - 2020	Minim 2 studii anuale și analize sociologice realizate pe această temă Participarea la Studiul internațional privind sănătatea, îmbătrânirea și pensionarea în Europa (SHARE)	- Buget de stat - Finanțări externe	MMJS MS	Studii și cercetări prin Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie Ana Aslan: □ Studiarea din perspectiva psiho-socială a îmbătrânirii precoce și a longevității; □ Îmbătrânirea demografică și consecințele medico-psiho-sociale și economice ale acestui proces; □ Studiul unor aspecte ale adaptării psiho-sociale în cadrul procesului de îmbătrânire-distresul la vârsta a treia
2.2. Îmbunătățirea accesibilității infrastructurii spațiilor publice pentru a răspunde nevoilor specifice ale populației vârstnice	2.2.1. Verificarea accesibilizării și realizarea studiului pilot într-un oraș sau municipiu pentru a identifica soluții de creștere a accesibilității infrastructurii publice care să asigure mobilitatea și autonomia persoanelor vârstnice	2018 - 2020	1 campanie anuală de control 1 studiu pilot realizat în acest sens	Buget de stat Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	ANPIS MMJS ANPD MT UAT MDRAP	În anul 2018, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială a realizat campania de control tematic „Verificarea asigurării accesului persoanelor cu dizabilități la mediul fizic, respectiv unități hoteliere, care oferă servicii de tratament balnear și recuperare medicală”. În cadrul controlului tematic au fost supuse verificărilor 146 unități hoteliere, din care 45 (30, 82%) oferă servicii de tratament balnear și recuperare medicală iar 101 (69, 18%) doar servicii de cazare. La nivelul unităților hoteliere supuse controlului au fost constatate deficiențe și nereguli pentru remedierea cărora au fost dispuse 877 măsuri și, totodată, au fost aplicate 57 sancțiuni contravenționale.

¹ Indicelui Îmbătrânirii Active (Active Aging Index) elaborat la nivel european în contextul Anului European al Îmbătrânirii Active și Solidarității între Generații.
<http://www1.unece.org/stat/platform/display/AAI/l.+AAI+in+brief>

						<p>Annual ANPD propune ANPIS includerea verificării cerințelor de Accesibilitate în Planul anual de control.</p> <p>ANPD a supus atenției ministrului sănătății propunerea de modificare atât a prevederilor Legii nr. 95/2005 privind reforma în domeniul sănătății, în sensul introducerii în definiția dispozitivelor medicale a noțiunilor de tehnologii și dispozitive asistive, precum și a prevederilor referitoare la Contractul-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, în sensul decontării materialelor igienico-sanitare, a tehnologiei asistive pentru persoane cu deficiențe vizuale, a reducerii termenului de înlocuire a fotoliului rulant de la 5 la 3 ani. Prin OUG 8/2018 pentru modificarea Legii 95 a reformei în domeniul sanatații, a fost revizuita definiția dispozitivelor medicale prin includerea în aceasta categorie a tehnologiei asistive. Prin noile Norme de aplicare ale Contractului cadru aprobate prin Ordinul comun MS CNAS 397/836/2018 termenul de înlocuire a fotoliului rulant a fost redus de la 5 la 3 ani.</p> <p>Pentru a veni în sprijinul persoanelor cu dizabilități, în vederea asigurării accesului cu șanse egale al persoanelor cu dizabilități la mediul fizic, informațional și comunicațional, prin HG nr. 990/2018 au fost modificate atribuțiile ANPD pentru a crea posibilitatea legală de a accesa fonduri externe nerambursabile pentru a acorda persoanelor cu dizabilități tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces, altele decât cele</p>
--	--	--	--	--	--	---

						finanțate prin Contractul-cadru, ANPD a inițiat proiectul de Ordin comun care stabilește modalitatea de acordare a subvenției, care în prezent, a parcurs procedura de transparentă decizională și se află în procedură de aprobare.
	2.2.2. Realizarea unei cercetări în domeniul diversificării tehnologiilor și dispozitivelor asistive necesare pentru facilitarea mobilității personale	2018 - 2020	Minim 1 proiect de cercetare în domeniu, realizat	- Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS ANPD	
	2.2.3. Verificarea parcurilor auto ale transportului în comun municipal și interurban pentru a identifica numărul de mijloace de transport care respectă cerințele universale și proporția rutelor deservite de astfel de autobuze/ vagoane, prin: - elaborarea unei metodologii de monitorizare și control și ale mijloacelor de transport în comun, aprobată prin hotărâre de Guvern, - programe de diseminare a metodologiei de monitorizare și control menționate și de formare a personalului în acest sens, - includerea în planurile anuale de control efectuate de inspectorii sociali a verificării parcurilor auto	2018 - 2020	Act/acte normative elaborat/e și aprobat/e Minim 42 de persoane instruite pentru efectuarea activităților de monitorizare și control Minim 42 de controale efectuate	-Buget de stat - Bugete locale	ANPIS ANPD UAT MT	
	2.2.4. Includerea măsurilor de accesibilizare a infrastructurii rurale pentru persoanele vârstnice și persoanele cu limitări funcționale din mediul rural, în planurile locale de acțiune	2017-2020	1000 de planuri locale, cu măsuri de accesibilizare pentru persoanele vârstnice, realizate (o treime din localitățile rurale)		ANPD MMJS UAT	"Planurile locale de acțiune" nu sunt avizate de ANPD.

	2.2.5. Includerea măsurilor de accesibilizare a infrastructurii urbane pentru persoanele vârstnice și persoanele cu limitări funcționale din mediul urban, în planurile locale de acțiune	2017-2020	100 de planuri orășenești, cu măsuri de accesibilizare realizate în mediul urban		ANPD MMJS UAT	
2.3 Prevenirea abuzurilor asupra populației vârstnice, inclusiv a persoanelor cu dizabilități și a excluziunii sociale a acestora	2.3.1. Combaterea abuzurilor asupra persoanelor vârstnice prin completarea prevederilor legislative existente privind protecția socială a persoanelor vârstnice împotriva abuzurilor și înăsprirea sancțiunilor în acest sens	2017 - 2020	Legislație modificată și completată		MMJS ANPIS	- Elaborarea proiectului de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice - Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011
	2.3.2. Prevenirea, identificarea și intervenția în caz de abuz asupra persoanelor vârstnice, inclusiv persoane cu dizabilități prin: - elaborarea și reglementarea unei metodologii de identificare și sancționare a abuzurilor săvârșite asupra persoanelor vârstnice, inclusiv asupra persoanelor cu dizabilități - campanii de control având ca temă prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de abuz asupra persoanelor vârstnice și dispunerea măsurilor prevăzute de normativele în vigoare	2017 - 2020	Metodologie elaborată și aprobată în acest sens I campanie anuală de control având ca temă prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de abuz persoanelor vârstnice derulată		MMJS ANPIS ANPD	- Elaborarea și aprobarea Legii nr. 19/2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice - elaborarea și aprobarea Ordinului nr. 29/2019 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciile acordate în sistem integrat și cantinele sociale - elaborarea și aprobarea Ordinului nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități. A fost completat Standardul Protecție împotriva abuzurilor și neglijării cu situațiile de exploatare și violență și a fost creat un standard referitor la Protecția împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante.

	<p>2.3.3. Informarea și educarea în vederea prevenirii abuzurilor asupra persoanelor vârstnice, a membrilor familiei persoanei vârstnice, profesioniștilor din sistemul de asistență socială și medicală, personalului auxiliar și voluntarilor în domeniile menționate, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și soluționarea cazurilor de abuz asupra persoanelor vârstnice, - campanii de informare a populației privind sesizarea abuzurilor asupra persoanelor vârstnice. 	2017 - 2020	<p>1 campanie anuală de control având ca temă prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de abuz asupra persoanelor vârstnice, derulată</p> <p>Minim 5 programe de instruire și educare sau campanii de informare a populației realizate</p>	<p>-Buget de stat</p> <p>- Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)</p>	MMJS MS ANPIS	<p>Este în pregătire o campanie de informare a populației cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Prevederile legale cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice; -Ce prevăd standardele minime de calitate și cum pot fi ele monitorizate de către persoana vârstnică sau aparținători din perspectiva „consumatorului” <p>A fost lansată Campania „Controlul privind respectarea art. 38 din Legea nr. 292/2011 de către furnizorii privați de servicii sociale în centrele rezidențiale destinate persoanelor vârstnice” cu următoarele obiective 1.Identificarea și verificarea centrelor rezidențiale care funcționează fără licență de funcționare gestionate de furnizori privați acreditați/neacreditați;</p> <p>2.Prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de abuz asupra persoanelor vârstnice.</p> <p>În anul 2018, pentru prevenirea fenomenului violenței domestice, prin structurile județene de promovare a sănătății au fost desfășurate un număr de 60 de campanii IEC au fost informate peste 60.000 de persoane și au fost distribuite un număr de aproximativ 25.000 materiale informative.</p>
	<p>2.3.4. Oferirea de sprijin pentru furnizorii de servicii sociale, prin înființarea la nivelul SPAS / DGASPC, a unei linii telefonice de ajutor de urgență, 24/24 pentru furnizarea de consiliere și îndrumarea beneficiarilor persoane vârstnice, inclusiv persoane vârstnice cu dizabilități, către servicii specializate.</p>	2017-2020	<p>Minim 20 linii telefonice de urgență instalate</p> <p>Minim 10.000 apelanți în doi ani</p> <p>Minim 1000 situații de urgență semnalate și soluționate, în 2 ani</p>	Bugete locale	MMJS UAT	

3.1 Crearea sistemului unificat de îngrijire de lungă durată (ILD)	3.1.1. Înființarea unui compartiment de politici și programe în domeniul îngrijirii de lungă durată, cu rol de reglementare, coordonare, planificare, îndrumare metodologică a furnizorilor de servicii de îngrijire personală de lungă durată	2016 -2018	Act/acte normative elaborate și aprobat/e Compartiment înființat cu un număr de minim 2 angajați		MMJS	Au fost încheiate în ROF-ul MMJS atribuțiile legate de reglementarea, coordonarea, planificarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și măsurilor din domeniul îmbătrânirii active, inclusiv al îngrijirii de lungă durată, ca responsabilități ale direcției cu atribuții în domeniul serviciilor sociale (H.G. nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea MMJS cu modificările și completările ulterioare)
	3.1.2. Dezvoltarea unui „Program pentru ILD”, prin: - reglementarea prin legislația privind protecția socială a persoanelor vârstnice și prin legislația din domeniul sănătății, după caz, a sistemului de finanțare a îngrijirilor de lungă durată	2017 - 2020	Act/acte normative elaborate și aprobat/e Propuneri colectate în cadrul dezbaterii		MMJS MFP MS	-Elaborarea proiectului de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice; - Programele de interes național derulate de MMPS: "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente" și "Creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități administrativ-teritoriale", aprobate prin H.G. nr. 427/2018; Bugetul total al primului program, asigurat de la bugetul de stat, este de 25.184,32 mii lei, din care 12.592,16 mii lei pentru anul 2019; Bugetul total al celui de al doilea program, asigurat de la bugetul de stat, este de 89.216,4 mii lei, din care 44.608,2 mii lei pentru anul 2019. Până în 2020, în cadrul PIN "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoane vârstnice dependente" au fost încheiate 2 contracte de finanțare în valoare totală de 1.395.875 lei, iar în ceea ce privește PIN "Creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități administrativ-teritoriale" au fost încheiate 3 contracte de finanțare în valoare totală de 185.850 lei. Ordonanța de urgență nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară Hotărâre a guvernului pentru aprobarea

						<p><u>Normelor metodologice privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității de asistență medicală comunitară</u></p> <p>Serviciile de îngrijiri medicale la domiciliu se acordă pe bază de <u>recomandare pentru îngrijiri medicale la domiciliu</u>, ținând seama de starea de sănătate a asiguratului</p> <p>Serviciile de îngrijiri paliative la domiciliu se acordă pe bază de recomandare pentru îngrijiri paliative la domiciliu, asiguraților eligibili cu speranță limitată de viață.</p>
3.1.3. Analiza și îmbunătățirea procedurii existente de evaluare multidisciplinară a nevoilor și a eligibilității acordării beneficiilor pentru persoane care au nevoie de îngrijire la domiciliu, prin modificarea și completarea legislației în vigoare privind protecția persoanelor vârstnice	2018	Act/acte normative elaborat/e și aprobat/e		MMJS	<p>MMPS prin Planul Sectorial de Cercetare-Dezvoltare, a realizat 4 proiecte în perioada 2018 – 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> •<i>Îngrijirea informală în îngrijirea de lungă durată a persoanelor vârstnice</i> - dezvoltarea de servicii-suport și scheme de finanțare - suma totală pentru 2018 – 44.700 lei, •<i>Măsuri destinate creșterii incluziunii sociale a persoanele vârstnice</i> – suma totală pentru 2018 - 44.713 lei, •<i>Calitatea vieții persoanelor vârstnice dependente în România</i> - suma totală - 649.274 lei din care pentru 2018 - 100.000 lei, •<i>Metodologie de monitorizare comunitară a calității îngrijirii în instituțiile ce furnizează servicii de îngrijire de lungă durată</i> – suma totală: 550.000 lei din care pentru 2018 - 100.000 lei. 	
3.1.4. Crearea de puncte de acces „one-stop” împreună cu managementul externărilor la nivelul primăriilor și a	2018 - 2020	Act/acte normative elaborat/e și aprobat/e	Minim 42 programe de	- Buget de stat - Fonduri europene	MMJS MS	MMPS în parteneriat cu ANPIS și UAT implementează din 2019 proiectul „Dezvoltarea sistemului de asistență socială pentru combaterea sărăciei și a

	<p>spitalelor, inclusiv formarea „managerilor de caz” și a profesioniștilor pentru crearea acestor puncte de acces și a proceselor aferente prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modificarea și completarea legislației din domeniul asistenței sociale și a sănătății. - programe de formare profesională a managerilor de caz și a personalului de îngrijire - crearea unor servicii de coordonare și gestionare a activităților de îngrijire de lungă durată în spital și după externare, la domiciliu 		<p>formare profesională a managerilor de caz și a personalului de îngrijire, pentru serviciile de ÎLD</p> <p>Minim 42 proiecte privind înființarea, dotarea și funcționarea serviciilor de coordonare a ÎLD la nivelul spitalelor</p>	<p>structurale și de investiții (FESI)</p>		<p>excluziunii sociale” cu finanțare POCU</p> <p>Proiectul urmărește angajarea a 350 de asistenți sociali în comunitățile marginalizate și îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului care activează în sectorul asistenței sociale la nivel național (39.000 persoane), contribuind astfel la consolidarea rețelei publice de asistență socială prin furnizarea de servicii adaptate nevoilor populației;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea proiectului de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice
	<p>3.1.5 Asigurarea colectării periodice de date, a monitorizării și raportării privind sistemul ÎLD, în vederea realizării de prognoze privind cererea de ÎLD și necesitățile de finanțare, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reglementarea la nivel de hotărâre de Guvern sau ordin MMJS a procedurii de colectare a datelor și de monitorizare a persoanelor vârstnice cu afecțiuni cu risc invalidant. - crearea și utilizarea unui program informatic în vederea colectării periodice de date, - programe de formare a lucrătorilor din domeniul social și de sănătate 	2018 - 2020	<p>Act/acte normative elaborate și aprobate</p> <p>Program informatic elaborat și utilizat</p> <p>Sistem național de colectare, prelucrare și analiză de date pentru domeniul ÎLD</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI) 	MMJS MS ANPIS INS	<p>MMPS a contribuit la elaborarea fișei de proiect „Hub de servicii MMJS” în parteneriat cu MCSI. Obiectivul general al proiectului îl constituie realizarea unui depozit de date unic cros minister și implementarea unui sistem informatic integrat modern operațional pentru domeniile de activitate ale MMJS, optimizarea interacțiunii dintre cetățean, furnizorii de servicii sociale și partenerii instituționali cu MMJS și instituțiile din subordine/sub autoritate, prin implementarea unui portal – punct unic de acces, introducerea de fluxuri de e-government și interoperabilitate. Sistemul informatic ce va fi dezvoltat în cadrul proiectului POC va oferi structura informatică necesară pentru depozitarea și interoperabilizarea datelor ce vor fi colectate în domeniul ÎLD.</p> <p>MMPS în parteneriat cu ANPIS și UAT implementează din 2019 proiectul „Dezvoltarea sistemului de asistență socială pentru combaterea sărăciei și a</p>

						<p>excluziunii sociale" cu finanțare POCU.</p> <p>Proiectul urmărește angajarea a 350 de asistenți sociali în comunitățile marginalizate și îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului care activează în sectorul asistenței sociale la nivel național (39.000 persoane), contribuind astfel la consolidarea rețelei publice de asistență socială prin furnizarea de servicii adaptate nevoilor populației;</p> <p>Proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice prevede constituirea sistemului național de colectare, prelucrare și analiză de date pentru domeniul îngrijirii de lungă durată în responsabilitatea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, Ministerului Sănătății și a Institutului Național de Statistică.</p> <p>În prezent, datele statistice sunt colectate la nivelul CNAS, având în vedere că cele două servicii de îngrijiri la domiciliu și respectiv îngrijiri paliative sunt finanțate prin FNUAS.</p>
3.2. Asigurarea de resurse financiare, umane și materiale suficiente pentru dezvoltarea sistemului de îngrijire de lungă durată	3.2.1. Instituirea unui mecanism pentru alocare echitabilă a transferurilor de la bugetul de stat către bugetele/locale pentru implementarea programelor de asistență socială/îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice, pe baza numărului de locuitori cu vârsta de peste 65 de ani dintr-un județ/localitate	2018 - 2020	Act/acte normative elaborat/e și aprobat/e		MMJS MS MFP MDRAP	
	3.2.2. Îmbunătățirea furnizării de servicii de îngrijire de lungă durată, cu accent pe zonele	2017-2020	Minim 5 proiecte implementate	- Fonduri europene structurale și	MMJS MS MDRAP	- Implementarea proiectului finanțat prin POCU 2014-2020 „Crearea și implementarea serviciilor comunitare

	<p>rurale și izolate, servicii de îngrijire de zi și facilități de cazare temporară prin :</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiecte privind înființarea de centre de zi la nivel comunitar în care se derulează activități diverse : îngrijirea vârstnicilor, recuperare fizică și psihică, menținere și promovare a sănătății, ergoterapie, meloterapie, petrecere a timpului liber, consiliere și consiliere juridică etc, - reglementarea serviciilor integrate (centrelor comunitare integrate) - proiecte privind dezvoltarea rețelei de servicii de Î.L.D. - proiecte privind utilizarea noilor tehnologii de monitorizare la distanță a persoanelor vârstnice, - proiecte privind crearea de centre de zi adresate persoanelor vârstnice care suferă de afecțiuni precum Alzheimer 		<p>Minim 100 centre create și funcționale</p> <p>Minim 60.000 persoane vârstnice beneficiare ale acestor servicii sociale</p>	<p>de investiții (FESI)</p>	<p>IIAT</p>	<p><i>integrata (SCL) pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale</i> în parteneriat Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale</p> <p>Proiectul urmărește:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elaborarea unui pachet de proceduri, metodologii și instrumente de furnizare integrată a serviciilor comunitare, inclusiv dezvoltarea unei aplicații online pentru realizarea anchetelor sociale și raportarea indicatorilor - Crearea (inclusiv angajarea, unde e cazul) a 139 de echipe de intervenție integrată (asistent social, asistent medical comunitar, consilier școlar /mediator școlar), care vor fi pilotate în cele 139 de comunități marginalizate -Formarea specialiștilor (în domeniul managementului de caz și a intervenției integrate, în domeniul consilierii pentru anumite categorii de persoane vulnerabile, etc.) - În cadrul Obiectivului Specific 8.3 POCU au fost contractate 38 de proiecte destinate dezvoltării infrastructurii de servicii sociale de zi pentru persoane vârstnice, având o valoare de 22,09 mil Euro (MDRAP). - până în august 2020, prin programul Operațional Regional 2014-2020, au fost depuse 130 de proiecte vizând dezvoltarea de centre de zi pentru persoane vârstnice, fiind contractate 76 cu o valoare de 45,8 mil. Euro din care contribuția UE este de 35,97 mil. Euro, contribuția națională este de 8,59 mil. Euro. - Derularea programelor interes național "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente" și "Creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități
--	---	--	---	-----------------------------	-------------	---

						administrativ-teritoriale", în valoare de 25.184,32 mii lei;
3.2.3. Îmbunătățirea recrutării, a pregătirii și a planurilor de menținere a persoanelor care oferă servicii de îngrijire, inclusiv prin grupuri țintă pentru recrutare, tipuri de contracte oferite, inclusiv contracte cu normă parțială și de voluntariat, stimulente pentru a-și păstra locul de muncă și cerințe de pregătire înainte de certificare, prin : - modificarea și completarea legislației în domeniul salarizării și a celei din domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, - proiecte de formare și reconversie profesională, - proiecte privind implicarea voluntarilor în cazul persoanelor singure cu nevoi de îngrijire ușoare: efectuare de cumpărături, efectuare menaj, administrare bunuri, acompaniere etc.	2017-2020	Act/acte normative elaborate și aprobate Minim 5 proiecte implementate Minim 1000 persoane formate, Minim 500 voluntari implicați în activități de îngrijire persoane vârstnice	- Bugete locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS MDRAP UAT		- Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre de guvern pentru modificarea H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal cu modificările și completările ulterioare; - Proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice include aceste măsuri - Elaborarea și trimiterea în avizare externă a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011
3.2.4. Organizarea de programe de formare profesională privind managementul serviciilor de îngrijire de lungă durată.	2017-2020	Minim 5 programe de formare profesională implementate, Minim 1000 persoane formate	- Buget de stat -Fondul asigurărilor pentru șomaj - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MMJS ANOFM		În modelul-cadru al Planului anual de acțiuni privind serviciile sociale (PAASS) sunt prevăzute și programele de formare profesională, inclusiv în baza art. 135-136 din Legea nr.292/2011, dar și programele de instruire îngrijitori informali și voluntari. În anul 2019, ANOFM a organizat programe de formare profesională pentru îngrijitor bătrâni la domiciliu la care au participat 212 persoane.

	<p>3.2.5. Dezvoltarea de mecanisme de susținere pentru îngrijitorii informali, inclusiv pregătire, acces preferențial la îngrijirea temporară subvenționată, de exemplu: 10 zile pe an în contextul programului de ședere în stațiuni de tratament, pentru îngrijitori și/sau pentru pacienții îngrijiți pe durată lungă, prin :</p> <ul style="list-style-type: none"> - modificarea legislației privind protecția socială a persoanelor vârstnice, - programe de instruire a îngrijitorilor informali 	2017-2020	<p>Act/acte normative elaborate și aprobate,</p> <p>Minim 10% din persoanele vârstnice cu nevoi de îngrijire să fie îngrijite de membrii de familie,</p> <p>Minim 50 membrii de familie instruiți în domeniul îngrijirii persoanei vârstnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bugete locale - Bugetul asigurărilor sociale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI) 	<p>MMJS ANPLS CNPP MDRAP UAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice include aceste măsuri. - Conform CNPP, biletele de tratament nu se pot acorda preferențial, întrucât ar introduce un element de discriminare față de ceilalți beneficiari. Durata unei cure de tratament balnear a fost stabilită la minim 16 zile (din care minim 12 zile proceduri sub supraveghere medicală), pentru a-și dovedi eficacitatea (conform recomandărilor specialiștilor de la Institutul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie). Întrucât în criteriile de acordare a билетelor de tratament este prevăzut ca persoana încadrată în grad de handicap grav, respectiv pensionarul de invaliditate gradul I cărora le-a fost atribuit un asistent personal sau însoțitor, pot beneficia de tratament <u>numai însoțite</u> de acesta, iar potrivit prevederilor Legii nr. 263/2010, însoțitorii au dreptul la reducere în condițiile legii (dacă este asigurat sau pensionar), nu considerăm că mai este necesar să se modifice legislația în acest sens. Prin Ordinele MMJS nr. 2324/2016 și nr. 29/2017 s-a aprobat suma de 2.019.898 lei, pentru finanțarea unui număr de 132 ONG-uri, pentru 279 unități de asistență socială, cu un număr de 11.661 beneficiari. Prin Ordinele MMJS nr. 109/2017 și nr. 154/02017 s-a aprobat suma de 1.205.414 lei, pentru 174 unități de asistență socială, cu un număr de 5.609 beneficiari. Prin Ordinul MMJS nr. 275/2017 s-a aprobat suma de 14.768.369 lei pentru finanțarea unui număr de 105 ONG-uri, pentru 202 unități de asistență socială, cu un număr de 8632 beneficiari. Programul de acordare a unor subvenții
--	---	-----------	--	---	--	---

						<p>pentru anul 2018, asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială în baza Legii 34/1998 - pentru 2018, s-a aprobat prin Legea bugetului de stat, suma totală de 18.000.000 lei, fiind acordată suma de 17.996.199 lei, unui număr de 109 de asociații și fundații care administrează un număr total de 221 unități de asistență socială, prin care sunt prestate servicii sociale unui număr de 8.729 persoane beneficiare.</p> <p>Pentru anul 2019, prin Legea bugetului de stat, s-a aprobat suma totală de 26.406.000 lei, fiind încheiate convenții cu 137 de asociații și fundații, în suma totală de 22.121.632 lei, pentru un număr de 10.787 persoane beneficiare.</p> <p>prin PAASS se pot finanța instruirea îngrijitorilor informalii.</p>
	3.2.6. Implementarea managementului de caz pentru persoanele vârstnice dependente și a principiului proximității prin respectarea priorității serviciilor de îngrijire la domiciliu și în comunitate față de îngrijirea de tip rezidențial. Revizuirea planurilor de îngrijire și asistență ale persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale, din perspectiva acestui principiu.	2017-2020	Act/acte normative elaborate și aprobate		MMJS Furnizori de servicii sociale publici și privați	<p>- Proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice include aceste măsuri.</p> <p>- În ROE, SPAS este inclusă în structura SPAS, un manager de caz la 50 de persoane vârstnice pentru care este în implementare un plan individualizat de asistență și îngrijire, precum și un responsabil de caz la 300 de persoane îndreptățite la beneficii de asistență socială acordate pe baza testării veniturilor.</p> <p>- H.G. nr.427/2018 pentru aprobarea programului de interes național "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente" în valoare de de 25.184,32 mii lei, din care 3.200,50 mii lei pentru anul 2018.</p>

4.1. Întârzierea îmbătrânirii fizice și apariției afecțiunilor cronice	4.1.1. Îmbunătățirea accesului la programe care să contribuie la diminuarea comportamentelor nesănătoase, inclusiv reabilitarea în urma abuzului de alcool sau de substanțe nocive. renunțarea la fumat și tratamente de înlocuire a nicotinei, prin : -implementarea subprogramelor naționale destinate promovării unui stil de viață sănătos și prevenirii dependențelor. din cadrul Programului național de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate și din cadrul Programului național de sănătate mintală, cu implicarea Serviciilor Publice de Asistență Socială. - înființarea de centre comunitare de terapie și recuperare a persoanelor vârstnice cu adicții.	2017-2018	Minim 2 programe naționale derulate. Minim 2 centre și servicii de terapie și recuperare înființate. Minim 500 pacienți cu adicții recuperați	- Buget de stat - Bugete locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MS MMJS ANAD UAT CNAS	Implementarea proiectului „Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale” cod SMIS 122607, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale, în perioada 12.09.2018-11.01.2022
	4.1.2. Introducerea în curriculum școlar de la învățământul primar a temelor de educație pentru sănătate (teme precum importanța și beneficiile unei vieți sănătoase, sportul și activitățile fizice, respectarea principiilor	2018	Minim 1000 școli au introdus minimum 1 temă de educație pentru sănătate predată/săptămână		MENCS	Implementarea proiectului „Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale” cod SMIS 122607, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale, în perioada 12.09.2018-11.01.2022

	corecte de nutriție) în vederea educării timpurii a generațiilor viitoare și a scăderii numărului de persoane care dezvoltă deprinderi ce favorizează diferite tipuri de dependențe					
	4.1.3. Consolidarea programelor de sănătate publică pentru îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul sănătății și pentru promovarea comportamentelor sănătoase, mai ales în rândul celor mai vulnerabile persoane prin: - programe și proiecte locale în domeniul sănătății publice. - programe de formare și instruire a personalului sanitar.	2017-2018	Minim 10 programe și proiecte implementate, Minim 200 persoane de specialitate instruite, Minim 1000 persoane care au beneficiat de educație, consiliere și informare referitoare la promovarea sănătății	- Buget de stat - Bugere locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MS MMJS UAT	Implementarea proiectului „Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale” cod SMIS 122607, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale, în perioada 12.09.2018-11.01.2022 Revigorarea rețelei naționale de promovarea sănătății și educație pentru sănătate și de creșterea rolului serviciilor preventive din cadrul sistemului de sănătate și al nivelului de educație pentru sănătate al populației în vederea adoptării comportamentelor sănătoase.
	4.1.4. Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate pentru comunitățile marginalizate, inclusiv cea de etnie romă, prin: - proiecte locale privind înființarea de centre comunitare integrate, în care se acordă servicii sociale și medicale integrate - programe de formare profesională a	2017-2018	Minim 10 proiecte implementate, Minim 200 persoane de specialitate instruite, Minim 200 persoane de specialitate angajate	- Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MS MMJS ANR	Implementarea proiectului „Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale” cod SMIS 122607, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Ministerul Educației Naționale, în perioada 12.09.2018-11.01.2022 Sistemul național de Asistență medicală comunitară și al mediatorilor sanitari pentru

	asistenților medicali comunitari și a mediatorilor sanitari.					comunitățile de rezidenți
4.2 Pregătirea sistemului de sănătate pentru acordarea de servicii populației vârstnice	4.2.1 Creșterea numărului de medici rezidenți specializați în geriatrie, recrutarea acestora în sistemul public de sănătate și îmbunătățirea formării altor profesioniști din sistemul medical privind managementul de caz comprehensiv al fragilității, morbidității multiple și monitorizării de la distanță a stării de sănătate, prin: - completarea legislației cu obligativitatea înființării, cel puțin în spitalele județene a unor secții de geriatrie, iar la nivelul comunităților cu un număr mare de persoane vârstnice, obligativitatea înființării de cabinete medicale de specialitate în ambulatoriu	2018 - 2020	Act/acte normative elaborate/ și aprobate, Minim 100 de cabinete medicale de geriatrie înființate la nivel comunitar și 42 de secții de geriatrie la nivelul spitalelor județene		MENCs MMJS MS UAT	
	4.2.2. Dezvoltarea, finanțarea și implementarea de servicii comunitare și ÎLD pentru pacienții cu grad mare de dependență și cu afecțiuni cronice, prin : - elaborarea și aprobarea reglementărilor legale privind ÎLD, - implementarea noului sistem de evaluare a	2017-2020	Act/acte normative elaborate/ și aprobate, Minim 1000 persoane vârstnice îngrijite la domiciliu de personal de specialitate, intrate în sistemul de îngrijire în perioada 2017-2018	- Bugete locale - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MS MMJS UAT MDRAP	-Elaborarea proiectului de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice - H.G. nr.427/2018 pentru aprobarea programului de interes național "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente" în valoare de de 25.184,32 mii lei, din care 3.200,50 mii lei pentru anul 2018

	gradelor de dependență a persoanelor vârstnice, pentru stabilirea pachetului de îngrijiri necesare. - proiecte locale destinate dezvoltării serviciilor de îngrijire la domiciliu					
4.2.5.	Transferarea accentului furnizării serviciilor de sănătate de la secțiile spitalicești către secțiile de ambulatoriu, prin crearea cabinetelor de specialitate în geriatrie la nivel ambulatoriu	2017 - 2020	Minim 1.000 pacienți vârstnici tratați până la finalul anului 2018	Buget de stat Bugete locale	MS MMJS UAT	
4.2.4.	Dezvoltarea instrumentelor pentru colectarea de date detaliate privind starea actuală a sănătății populației tinere și de vârstă mijlocie, pentru a face proiecții pe termen mediu și lung ale cererii de servicii sociale și de sănătate, și de îngrijire de lungă durată	2018	O bază de date eficientă și performantă, realizată în parteneriat cu INS care va avea exclusiv rol de colaborare din punct de vedere metodologic Minim un program informatic pentru generarea rapoartelor statistice și analizelor calitative implementate	- Buget de stat - Fonduri europene structurale și de investiții (FESI)	MS MMJS MTS INS	
4.2.5.	Revizuirea politicilor farmaceutice care vor fi din ce în ce mai importante pentru furnizarea de servicii de sănătate pentru populația aflată în proces accelerat de îmbătrânire, prin : - adaptarea permanentă a cadrului legislativ astfel încât populația	2018	Act/acte normative elaborate și aprobate, Minim 50% din persoanele vârstnice pot procura integral medicamentele recomandate		MS	

	<p>vârșnică să poată avea acces permanent la medicamentele de ultimă generație, - lărgirea spectrului de medicamente acordate în regim de compensare a prețului acestora.</p>					
--	--	--	--	--	--	--